

Raport z mobilności w ramach Mobilności kadry edukacji w sektorze Edukacja dorosłych w ramach Erasmus +

Finlandia 16 - 25. 10. 2016

Wstęp

W dniach 16 - 25 października 2016 roku 4 osoby w ramach Europejskiego Konsorcjum Edukacji Lokalnej (LGD Nad Białą Przemszą, Fundacja Laboratorium Inspiracji Społecznych oraz Stowarzyszenie Produkt Lokalny Nad Białą Przemszą) uczestniczyły w mobilności w Finlandii u partnera Paijanne - Leader.

PROGRAM MOBILNOŚCI

Moduł I (Dzień 1- 3): skuteczne wykształcenie grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, w tym kobiety - matki i kobiety w wieku 50+, w tym:

- działalność logistyczna, atrakcyjne formy i techniki wychowawcze,
- metody pracy w ramach tematycznego bilansu życia w pracy.

Moduł II (Dzień 4-5): tworzenie partnerstw trójsektorowych na rzecz społeczności lokalnych, w tym:

- kwestie prawne,
- inicjowanie partnerstw,
- wyszukiwania partnerów z samorządem lokalnym i przedsiębiorstwami,
- zarządzanie i ocena.

Moduł III (Dzień 6-10): uczenie się poprzez doświadczenie z wizyt studyjnych dotyczących dobrych praktyk w zakresie:

- edukacji i aktywizacji społecznej kobiet, w tym ze wsi Kalkkinen, gdzie grupy kobiet są aktywnymi seniorami,
- domów wiejskich uczelni ludowych w Päijänne.

Instytucja szkoląca: Päijänne Leader

Metody pracy:

Szkolenia oparte o zasady edukacji osób dorosłych, prowadzone metodami aktywnymi, m.in. analiza materiałów źródłowych, filmiki i strony www, techniki twórczego myślenia, praca grupowa i dyskusje, wizyty studyjne.

Czas trwania: 10 dni, łącznie 80 godzin.

SZCZEGÓŁOWY OPIS DZIAŁAŃ W RAMACH MOBILNOŚCI:

Codzienna praca w LGD PAIJANNE LEADER

Uczestniczyliśmy w spotkaniu z pracownikami lokalnej grupy działania Stowarzyszenia Rozwoju Obszarów Wiejskich Päijänne-Leader. LGD jest regionalnym stowarzyszeniem działającym w północnej części prowincji Päijät-Häme w Finlandii. Jego celem jest promowanie usług i zatrudnienia w okolicy. LGD wspiera współpracę między mieszkańcami, przedsiębiorstwami i organizacjami pozarządowymi regionu oraz administracją publiczną. Obszar stowarzyszenia obejmuje gminy Asikkala, Hartola, Sysmä, Padasjoki i Pertunmaa oraz miasto Heinola. W celu wytyczenia swojej działalności, Päijänne-Leader opracował północny program rozwoju obszarów wiejskich Päijät-Häme na lata 2014-2020, a LGD uzyskało dofinansowanie z funduszy Leader z fińskiego Ministerstwa Rolnictwa i Leśnictwa oraz status lokalnej grupy działania (LGD) w celu realizacji programu. Rada Stowarzyszenia Päijänne-Leader składa się z 13 członków, którzy równocześnie reprezentują - zgodnie z zasadą trójstronną - gminy, stowarzyszenia i osoby prywatne mieszkające w tym rejonie.

Powołany w 1997 roku Päijät-Häme Stowarzyszenie Rozwoju Obszarów Wiejskich Päijänne-Leader ry jest organizacją rozwoju obszarów wiejskich. Cele stowarzyszenia jest rozwijanie współpracy między lokalnymi mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorstwami i sektorem publicznym; promowanie tworzenia ogólnych warunków dla usług i zatrudnienia oraz włączenie aktywnego społeczeństwa obywatelskiego i przedsiębiorczości do działań, które utrzymują i rozwijają jakość życia w obszarze LGD.

Aby zrealizować swoje cele, LGD opracowała program rozwoju skoncentrowany na mieszkańcach/beneficjentów. LGD ponosi odpowiedzialność za zarządzanie i monitorowanie programu. Jako grupa Leader, stowarzyszenie jest w stanie przyznać - we współpracy z lokalnym Centrum Rozwoju Gospodarczego, Transportu i Środowiska - wsparcie finansowe dla różnych typów projektów i przedsiębiorstw wiejskich. Pääjänne-Leader finansuje swoją działalność poprzez zwykłe pozyskiwanie funduszy i wkład dzięki lokalnemu Centrum Rozwoju Gospodarczego, Transportu i Ochrony Środowiska.

Wizyta w lokalnej szkole

Miałyśmy okazję zapoznać się oraz uczestniczyć w całym dniu szkolnym w szkole podstawowej w Vääksy. Szkoła Podstawowa działa od 9 lat, przy czym istnieje podział na klasy niższe (I-VI) i wyższe (VII-IX). Fiński system szkolnictwa uznawany jest za jeden z najbardziej sprawiedliwych na świecie. Wszystkie szkoły uczą praktycznych, przydatnych w życiu umiejętności i wiedzy. Podczas wizyty w szkole mogliśmy przyjrzeć się lekcji gotowania oraz aktywnie uczestniczyć w lekcji szycia oraz szydełkowania. Przerwy trwają po 5-15 minut oraz jedna dłuższa na obiad. W stołówce, w formie szwedzkiego stołu, żywią się zarówno uczniowie jak i nauczyciele. Wszyscy mają te same dania.

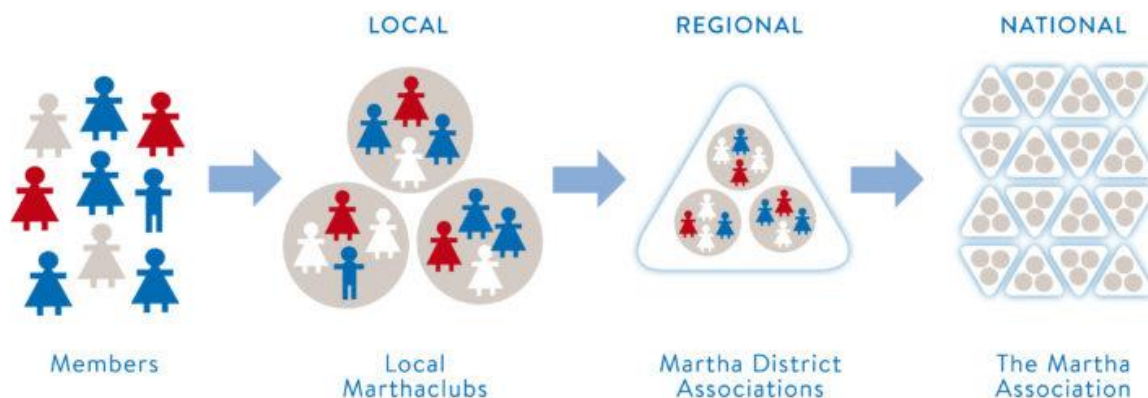
Organizacje wspierające kobiety w Finlandii

Wizyta w MARTAT

Odowiedziliśmy w Lahti organizację wspierającą i aktywizującą kobiety w Finlandii - MARTAT¹. Organizacja ta została założona w 1899 i jest fińską organizacją ekonomii domowej. Pod koniec XIX w. Finlandia walczyła z ciężkimi czasami w Imperium Rosyjskim. Kilkanaście dalekowzrocznych kobiet postanowiło rozpocząć pracę edukacyjną na poziomie podstawowym na cały kraj, w celu przeciwstawienia się trudności ze strony okupanta. Dlatego założyły organizację pod nazwą MARTHA. Kobiety prowadziły doradztwo w zakresie podstawowych umiejętności prowadzenia domu. W ciągu kilku lat Stowarzyszenie rozpoczęło upowszechnianie ekonomii domowej, w pierwszej kolejności poprzez przeprowadzanie wizyt domowych, które szybko rozwinęły się w planowane kursy.

¹ Organizacja MARTAT jest bardzo aktywna w mediach społecznościowych, gdzie zamieszcza dużo informacji na temat prowadzonych działań. Więcej na <https://www.facebook.com/martatvinkkaa>

Z upływem czasu organizacja Martha zyskała silną pozycję zarówno na obszarach wiejskich, jak i w miastach, a ich członkostwo wzrosło do obecnej liczby 46 000. Członkowie są zorganizowani w 1200 lokalnych filiach kierowanych przez wybranych liderów. Organizacja podzielona jest na dzielnice. Każde stowarzyszenie powiatowe ma dyrektora wykonawczego, zatrudnionych specjalistów ekonomii domowej oraz wybraną radę. Krajowe Marttaliitto (Stowarzyszenie Martha) ma swoją siedzibę w Helsinkach. Magazyn o nazwie Martat jest wydawany od 1902 roku, a materiał na domową ekonomię jest produkowany w sposób ciągły. Organizacja otrzymuje dotację państwową od 1907 r. na wydatki poniesione na rzecz wspierania i wdrażania ekonomii domowej w Finlandii.

W ramach prezentacji i rozmów z kobietami które prowadzą filię MARTAT w Lahtii poznaliśmy założenia jakimi kieruje się organizacja. Podstawową działalnością MARTAT jest wspomniana ekonomia domowa. Stąd organizacja propaguje wśród kobiet ale i całego społeczeństwa warsztaty jak i wsparcie w zakresie zdrowego odżywiania, ogrodnictwa domowego i ochrony środowiska, gospodarki domowej ale i też kwestii konsumenckich. MARTAT ze względu na ponad stuletnią tradycję jest silną organizacją, która też angażuje się w wiele kampanii społecznych współpracując przy nich z innymi organizacjami jak i władzami samorządowymi. W ramach strategii organizacji na najbliższe lata wpisano także kształcenie dorosłych i prowadzenie badań w tym zakresie. W trakcie spotkania mieliśmy możliwość także oglądnięcia całego kompleksu MARTAT jak i zapoznania się z nową identyfikacją wizualną Stowarzyszenia oraz nowymi działaniami krajowymi i zagranicznymi na najbliższy rok.

PROAgria

Miałyśmy przyjemność odwiedzić fińską organizację ds. rolnictwa - ProAgria, która jest kluczowym graczem w zakresie rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich. ProAgria świadczy usługi dla przedsiębiorców rolnych i wiejskich w całej Finlandii i ściśle współpracuje z podmiotami związanymi z łańcuchem żywnościowym, z różnych sektorów. Podczas spotkania zostało nam przybliżone jak kształtuje się sytuacja fińskiego rolnictwa, ale także co ważniejsze jakie jednostki partnerskie funkcjonują w tym kraju w celu aktywizacji ludności wiejskiej. Między innymi zapoznaliśmy się z działaniem Maa-Ja Kotitalousnaiset, czyli organizacji zrzeszającej około 55 000 kobiet rolnych i gospodyń domowych w 1 500 lokalnych stowarzyszeniach, co czyni ją jedną z największych kobiecych organizacji w Finlandii. Maa-Ja Kotitalousnaiset jest organizacją narodową zatrudniającą około 70 ekspertów z różnych dziedzin. Pracownicy oferują różnorodne usługi związane z planowaniem przestrzennym i środowiskowym, doradztwie przedsiębiorstwom w zakresie usług gastronomicznych, turystyki wiejskiej i przetwórstwa żywności, natomiast eksperci ds. żywności organizują kursy kulinarne i szkolenia, prowadzą również wykłady żywności i żywienia. Członkinie organizacji, czyli kobiety pochodzące z obszarów wiejskich mają różnorodne możliwości poszerzania swoich umiejętności poprzez uczestnictwo w kursach gotowania, wykładach, wydarzeniach związanych z przygotowywaniem potraw, a także w kursach doszkalających, w zakresie

przydatnych umiejętności codziennych. Oprócz tego, organizacja wydaje także dziesięć razy do roku pismo „Koti” skierowane dla kobiet i ludzi zainteresowanych życiem wiejskim i środowiskiem naturalnym.

Wizyta w miejscowości Kalkkinen

Odwiedziliśmy wioskę Kalkkinen, gdzie zostaliśmy bardzo gościnnie przyjęte w domu wiejskim przez kobiety z lokalnego stowarzyszenia wiejskiego. Miejscowość ta słynie z kermaszu Bożonarodzeniowego oraz towarzyszącej mu imprezy Świątecznej. W tym okresie miejscowość jest magicznie udekorowana ozdobami i choinkami, dzieci w szkole pieką ciasteczka świąteczne, a kobiety w domach przyrządzają potrawy specjalnie na te wydarzenie. Podczas spotkania dowiedzieliśmy m. in. jak tamtejsze społeczeństwo angażuje się podczas organizacji tego typu imprez. Liderki stowarzyszenia opowiedziały nam historię dotychczasowej działalności, a także jak wyglądają spotkania mieszkańców, podczas których się integrują w aktywności, planują, organizują itd.

Kolejnym punktem w tej miejscowości była nasza wizyta w szkole podstawowej i przedszkolu. Szkoła okazała się ona być znacznie mniejsza i słabiej wyposażona od tej, którą wcześniej odwiedziliśmy w Vääksy. Miałyśmy możliwość aktywnie uczestniczyć w zajęciach z 7-latkami, na których my pomagałyśmy im w nauce języka angielskiego, natomiast oni nauczyli nas kilka prostych nazw przedmiotów po fińsku. Ponadto dzieci zaprezentowały nam, jak poprzez proste gry i zabawy, uczą się na co dzień nowych angielskich słówek. Dzięki tej wizycie został nam przybliżony system edukacji fińskiej, od najmłodszych lat.

Wizyta w Nils Master

Odwiedziliśmy Nils Master, czyli rodziną Fińską firmę „Finlandia-Uistin Oy” produkującą wysokiej jakości przynęty na ryby. Hannu i Kalevin Kangas założyli firmę w 1963r. W 1978 roku do rodzinnej firmy dołączył się Bete.

Od ponad pięćdziesięciu lat przynęty produkowane przez Nils Master dowiodły, że efekt koloru jaki wytwarza przynęta, jest najważniejszy. Przynęta „Finlandia-Uistin Oy” to połączenie rękodziela oraz najnowszej technologii, dlatego produkcja jest na najwyższym poziomie, wymagająca dużego nakładu pracy. „Finlandia-Uistin Oy” zwracają szczególną uwagę na opinie od miłośników wędkarzy z całego świata i ich wskazówki są zawsze stosowane w rozwoju produktu.

Każda przynęta jest indywidualnie kontrolowana pod względem jakości, ręcznie dostrojona i pływająca testowana przed pakowaniem.

W Nils Master zostaliśmy miło przyjęte, miałyśmy okazję zobaczyć jaki trud trzeba włożyć, aby wykonać taką przynętę .

Wizyta w Vesivehmaa Village

Uczestniczyliśmy w warsztatach kulinarnych w Domu Wiejskim prowadzonym przez mieszkanki wioski Vesivehmaa². To druga miejscowość po Vaaksy w okręgu Asikkala. Populacja /dane statystyczne z 2014 roku/ wynosi ok. 700 osób. Większość aktywnych kobiet zrzeszonych przy tym Domu Wiejskim należy do organizacji MARTAT, którą mieliśmy okazję poznać w Lahtii. Mieszkanki nawzajem inspirują się do działań w ciągu całego roku np. poprzez uczestnictwo w zajęciach rękodzielniczych, kulinarnych, sportowych i innych. Poprzez te aktywności mobilizują także całe rodziny do integracji w ramach całej wsi. Przykładem tej integracji jest m.in udział w zawodach (np.sportowe) w których często biorą udział sąsiadujące ze sobą miejscowości.

W Vesivehmaa wraz z tamtejszymi mieszkankami przygotowywałyśmy Karelian pies - czyli pierogi karelskie - to jedna z oryginalnych potraw fińskich z początku XX wieku. Jest to danie w kształcie płaskiego pieroga otwartego składające się z mąki pszenno żytniej oraz puree z gotowanego ryżu. W warsztatach brały udział zarówno seniorki z okolicy jak i młodsze pokolenia dziewcząt. Większość osób mówiła w języku angielskim, stąd bez barier mogliśmy porozmawiać o sposobach na aktywizację osób starszych ale i także młodzieży opartych na warsztatach kulinarnych. Mieszkanki wioski aktywnie wykorzystują media społecznościowe do prezentowania swoich działań. Zaskakujące jest to, że korzystają z niego również seniorki, które są aktywne w mediach społecznościowych. Ten zabieg jest jednym z działań organizacji na wzmocnienie integracji międzypokoleniowej.

² <https://www.facebook.com/Vesivehmaan-Nuorisoseura-377368385606946/?fref=ts>

W Heinola - miasto położone w południowej Finlandii. Około 20 814 mieszkańców miałyśmy okazję zapoznać się z wielofunkcyjną organizacją działającą na rzecz mieszkańców oraz sklepem z lokalnym rękodziełem.

1. Wielofunkcyjna organizacja *Osada Jyränkölä*

Działająca w Heinola, Osada Jyränkölä jest wielofunkcyjną organizacją założoną w 1944 r. Na zasadach komunalnej integralności, sprawiedliwości, indywidualnej kontroli i radości życia. Jyränkölä jest dumnym członkiem Fińskiej Federacji Mieszkań Osadowych (Suomen Settlementiliitto ry) i Międzynarodowej Federacji Osad i Ośrodków Sąsiedztwa.

Misja Jyränkölä obejmuje szerokie spektrum ofert kierowanych do różnorodnych społeczności możliwości edukacyjnych i innych usług socjalnych, restauracji i gastronomii, aktywności młodzieży, projektów rozwojowych i pracy wolontariackiej. Obecnie Osada Jyränkölä zatrudnia stałą kadrę około 125 osób, która jest dalej egzekwowana przez pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze w liczbie do 150. Nieoceniona pomoc udzielana jest przez ochotników i stażystów w miejscu pracy.

Edukacja

Heinolan Kansalaisopisto, Community College w Heinoli, założony w 1933 roku, jest ośrodkiem kształcenia dorosłych, należącym do Osada Jyränkölän. Każdego roku organizowane jest około

600 kursów, w których uczestniczy 2 600 studentów, z których wszyscy są mile widziani, niezależnie od ich narodowości lub wykształcenia.

Kursy obejmują:

- Języki obce
- Wychowanie fizyczne i zdrowie
- Muzyka
- Studia socjalne
- Bony szkoleniowe

Fińska Krajowa Rada Edukacji udziela bonów szkoleniowych dla Heinola's Community College. Bony rabatów na kursy są przyznawane na rzecz bezrobotnych, imigrantów, osób niepełnosprawnych fizycznie i starszych.

Usługi dla osób starszych - opieka i zakwaterowanie chronione

Usługi opiekuńcze w Jyränkölä świadczone są przez całą dobę, nadzorowane mieszkania, a także usługi wsparcia i rehabilitacji dla około 250 osób. Personel jest zgodny wymogami na wspólnym rynku, wywierany jest przez klientów duży nacisk na rozwój i profesjonalną wiedzę. Wszystkie pięć obecnie działających operacyjnych schronisk (Konsuli, Konsulinna, Kunniakonsuli, Siltakoti i Jyränköläkoti) realizuje własną koncepcję obsługi i systematyczną kontrolę jakości. Zatrudnionych jest ok. 70 pracowników i o dużym doświadczeniu w opiece nad osobami starszymi, osobami cierpiącymi na otępienie, ofiary nadużyć i pacjentów ze złym stanem psychicznym.

Usługi w zakresie zatrudnienia

Jyränkölä współpracuje z publicznymi służbami zatrudnienia i biznesu w Heinola (TE Services) i posiada kilka projektów dotyczących zatrudnienia z różnymi grupami docelowymi. Jedną z nich jest VirtaaTyöstä (2014-2016), który jest projektem zaprojektowanym jako brama do rynków pracy, przez zapoznanie ludzi z możliwymi i miejscami pracy na okresy próbne. Ponadto Osada Jyränkölä oferuje miejsca dla stażystów i organizuje wyjazdy terenowe do lokalnych firm, które mogą oferować zatrudnienie. Uczestnicy mają okazję zbadać różne dziedziny, takie jak sanitarium, nieruchomości, pielęgnacja i obsługa klienta.

Praca wolontariacka

Wolontariat organizowany jest w imieniu Osady Jyränkölä. Ma na celu zapewnienie szansy na poprawę jakości życia, doświadczanie większej interakcji społecznej w kręgach obywatelskich, przy jednoczesnym zwiększeniu tolerancji i aktywności publicznej.

Obecnie ponad 100 osób pracuje jako wolontariusze w rejonie Heinola. Jednym z najbardziej widocznych gałęzi wolontariatu jest dystrybucja żywności dla osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, program Kämmen. Zainicjowany w 1993 roku przez Mirjam Liskola, który nadal współpracuje z wolontariuszami, program polega na zapewnieniu pewnej ulgi dla mniej szczęśliwych i organizuje te wydarzenia co tydzień w Heinola.

Większość pracy wolontariackiej jest organizowana przez trzy zakłady (Tuttavantupa, Mustikkatupa i Tommolantupa) działające jako miejsca spotkań. Oprócz tego działa jako miejsce spotkań i imprez, nadają się na codzienne spotkania towarzyskie, filiżankę kawy i czek na papierze dnia.

Usługi restauracyjne/gastronomiczne

Kesti i Konsuli to dwie restauracje, które obecnie działają pod zarządem Jyränkölä. Obie firmy skupiają się na codziennej obsłudze pysznej i zdrowej żywności w restauracji lub w gastronomii. Mieszkańcy i firmy działające w domach Jyränkölä mają możliwość planowania indywidualnych form posiłków w oparciu o menu restauracji.

2. Rękodzieło *Elämyspuoti*

Doświadczenie ze Świata Rękodzieła

Sklep o powierzchni 300 m² znajduje się w miejscowości Vanhatie 51 w małej miejscowości Heinola. Sklep jest wyposażony w wysokiej jakości ręcznie wykonanych dzieł i prac. Wysokiej jakości, ręcznie robione produkty to: biżuteria, odzież dla i dzieci dorosłych, skarpetki, chusty, kapelusze, karty okolicznościowe, ręcznie malowana porcelana, tkaniny do kąpiel, torby, szyte tkaniny dekoracyjne, lampy, koszyki, wieńce, przędze barwione ręcznie, ubrania dla psów i lalek. Wszystkie produkty wykonane są z wysokiej jakości materiałów. Wyjątkowe produkty są sezonowe i można je zamówić na stronie internetowej.